

SENTÈNCIA 10-03 DE 26 DE JUNY DE 2003

Ponent : M.I. Sr. Yves PICOD

ANTECEDENTS DE FET

I.-RESULTANT: que el Tribunal de Corts per sentència de data 23 de desembre de 2002 condemna "Bernardo F.P., com a responsable penalment en concepte d'autor del delictes major d'homicidi per imprudència amb la concurrència de la circumstància agreujant de reincidència a la pena d'UN ANY DE PRESÓ del qual UN MES FERM i la resta condicional, a la retirada del seu permís de conduir per un període d'UN ANY, a la multa de NOU-CENTS (900) EUROS i al pagament de les despeses processals causades.

En concepte de responsabilitat civil es condemna Bernardo F.P., solidàriament amb la Companyia Financera d'Assegurances i subsidiàriament amb la Societat PROGEC al pagament de les següents quantitats:

- A Rosa M.F., 30.000 Euros en reparació del perjudici moral i 18.362'93 euros en reparació del perjudici econòmic.
- A Llúcia M.M. i a Soledat M.M. la quantitat de 18.000 Euros en concepte de perjudici moral.
- A Jordi R.M. la quantitat de 6.000 Euros en concepte de perjudici moral.
- A la CASS la quantitat de 31.633'81 Euros en concepte d'indemnització per les prestacions abonades."

II.-RESULTANT: que la sentència es recolza en els següents fets que declara provats: "que el 20 de setembre de 2000, vers les 7'25 hores, i plovent lleugerament, el processat Bernardo F.P., nascut el 22 de març de 1968, de nacionalitat espanyola i condemnat per sentència de 19 de febrer de 1995, per un delictes major de lesions doloses, circulava amb quarta marxa posada al volant del vehicle Nissan Terrano, matrícula AND A.2899, propietat del seu patró la Societat PROGEC i assegurat a la companyia Financera d'Assegurances, en direcció Escaldes-Engordany, per l'avinguda Copríncep Episcopal de la Vila d'Encamp, lloc en que l'enllumenat públic es trobava encara en funcionament i en la calçada del qual es troben

materialitzats diferents passos de vianants que es troben degudament assenyalats.

Al arribar a l'alçada dels números 6/8 d'aquesta avinguda, el processat no s'adonà de la presència d'Enrique M.S., el qual, amb un paraigua de colors marró i beige, creuava la calçada amb un pas normal, després d'haver mirat prèviament vers ambdós costats i sobre el pas situat en aquell indret, d'esquerra a dreta en relació al sentit de marxa del vehicle.

Quan havia efectuat aproximadament 2/3 parts del recorregut, Enrique M.S. va ser colpit per la part davantera del vehicle caient sobre el capó, llavors el processat frenà el vehicle que recorregué 10'50 metres abans de parar-se, i el vianant resultà projectat a 7'40 metres d'aquest darrer.

Enrique M.S. resultà greument lesionat, i va morir a conseqüències de les ferides sofertes alguns minuts després quan era transportat al servei d'urgències de l'hospital nostra Senyora de Meritxell.

La víctima nascuda el dia 11 de març de 1933, estava casada des del 12 de desembre de 1962 amb la Sra. Rosa M.F., nascuda el 30 d'agost de 1928, tenia dues filles majors Llúcia M.M., nascuda el 12 d'abril de 1965 i Soledat M.M. nascuda el 13 de gener de 1967, i un net Jordi R.M. nascut el 25 de febrer de 1995.

Els ingressos mensuals de la parella importaven la quantitat de 224.366 pessetes, tenint en compte d'una part la pensió de jubilació de 71.417 pessetes i del salari de 114.747 pessetes que rebia per la seva tasca com a vigilant de pàrking, i d'altra part de la pensió de jubilació de l'esposa de 38.202 pessetes.

La CASS va reemborsar prestacions mèdiques per un import de 61'71 Euros i abonà a la vídua un capital defunció de 3.258'09 Euros, donant-li una pensió de reversió, en aplicació dels articles 16, 33 i 42 del Reglament Tècnic."

III.-RESULTANT: que la defensa de Bernardo F.P. fa recurs sol·licitant la revocació de la sentència en el sentit d'absoldre Bernardo F.P. del delictes imputats. Estima que l'accident s'explica per les circumstàncies meteorològiques i per l'insuficiència d'enllumenat públic i per l'absència de vigilància de la víctima.

Subsidiàriament demana que es modifiqui la pena de la sentència en el sentit d'imposar-li una pena de presó condicional no superior a tres mesos (o en cas de ser superior que sigui tota ella condicional), 600 euros de multa. I en el cas de retirada del permís de conduir que no sigui superior a 6 mesos i que se li permeti conduir durant

les hores de feina, compte tingut la situació del processat.

Està d'acord amb la responsabilitat civil acordada en la sentència.

IV.-RESULTANT: que la defensa de PROGEC S.A. i FINANCERA D'ASSEGURANCES S.A. fa recurs demanant la revocació parcial de la sentència respecte de la responsabilitat civil, demanant:

- que es desestimi la reclamació efectuada per Rosa M.F. en concepte de perjudici econòmic, desestimació que haurà de comportar la correlativa desestimació de la reclamació formulada per la CASS en el seu escrit de 4-7-02.

- desestimar la reclamació efectuada per la mare del menor Jordi R.M. en concepte de perjudici moral.

- fixar la quantitat a abonar a Llúcia i Mª Soledat M.M. en concepte de perjudici moral en la suma de 12.600.- euros per a cadascuna.

V.-RESULTANT: que la defensa de Rosa M.F., Mª Soledat i Llúcia M.M. i de Jordi R.M. sol·licita la revocació de la sentència en el sentit de condemnar l'acusat com autor del delictes d'homicidi per imprudència amb la concurrència de la circumstància agreujant de reincidència a la pena de 1 any de presó del qual 3 mesos fermes i la resta condicional qualificada a l'abonament de la responsabilitat civil; suspensió del carnet de conduir pel període d'1 any, i 900,-euros de multa. En concepte de responsabilitat civil demana la condemna solidària de la companyia d'assegurances Financera i subsidiària amb la societat PROGEC S.A. a pagar a Rosa M.F. la suma de 36.000,-euros en concepte de perjudici moral i 27.060,-euros en concepte de *lucrum cessans*. A Llúcia M.M. i LM^a Soledat M.M. la suma de 3.000,-euros en concepte de *pretium doloris* del difunt i confirmant les altres quantitats fixades pel Tribunal de Corts en concepte de perjudici moral de les filles i del net del difunt.

VI.-RESULTANT: que el Ministeri Fiscal compareix adherint-se parcialment al recurs d'apel·lació interposat per la Llettrada Neus VIVES, sol·licitant la revocació parcial de la sentència en el sentit de condemnar l'acusat com autor d'un delictes major d'homicidi per imprudència a la pena de un any de presó condicional qualificada a l'abonament de la responsabilitat civil.

Manifesta que l'aplicació d'una pena de presó condicional simple no és possible al ser l'autor reincident.

S'oposa als demés recursos.

VII-RESULTANT: que la CASS s'oposa als recursos presentats i demana la confirmació de la sentència recorreguda.

FONAMENTS DE DRET

I.-CONSIDERANT: que l'article 3 del Codi de circulació prescriu al conductor de regular la seva velocitat en funció de l'estat de la calçada, de les dificultats de la circulació i dels obstacles previsibles i que l'article 49.3 del mateix codi preveu que si la circulació de vehicles no queda regulada per semàfors o agents de la circulació el conductor ha d'aproximar-se del pas de vianants a una velocitat suficientment moderada per no posar en perill al vianant que creua o intenta creuar la calçada i si es necessari ha de parar-se.

El processat coneixia perfectament el lloc de l'accident per estar domiciliat a Encamp des de l'any 1994 per anticipar sobre les dificultats de la circulació. L'enllumenat públic de l'avinguda es trobava encès en el moment on va succeir l'accident i els testimonis proven que la víctima creuava a pas normal el que exclou tot comportament podent sorprendre el perjudicat. A més a més, la col·lisió es va produir segons els testimonis d'esquerra a dreta en el pas de vianants. Els arguments segons els quals la víctima tenia a la mà un paraigua obert o vestits foscos i que plovia són sorprenents i ingenus.

La víctima tenia una prioritat absoluta, va prendre totes les precaucions abans de creuar. Però en Bernardo F.P. circulava a una velocitat inadaptada amb la quarta marxa posada, compte tingut de les circumstàncies de lloc i de unes condicions meteorològiques una mica difícils, però habituals en el Principat.

II.-CONSIDERANT: que concorre la circumstància agreujant de reincidència prevista pels articles 25.9 i 26 del Codi Penal per haver estat condemnat el processat per Sentència de 19 de febrer de 1995 per un delictes major de lesions doloses. A més, el Tribunal de Corts va tenir en compte les nombroses sancions imposades des de 1987 a l'acusat per infraccions d'excés de velocitat, avançaments indeguts a proximitat d'un pas de vianants en particular.

III.-CONSIDERANT: no obstant cal revocar parcialment la Sentència per quant a l'ésser Bernardo F.P. reincident no pot beneficiar-se d'una condemna condicional

simple, per aplicació de l'article 214 del Codi de Procediment Penal, cal substituir a la pena principal pronunciada, una pena de 10 mesos de presó (pena més proporcionada que la pena d'1 any pronunciada) dels quals 1 mes ferm i la resta condicional qualificada a l'abonament de la responsabilitat civil.

S'ha de confirmar la multa de 900.- euros, així com la retirada del permís de conduir pel període d'un any, a l'estar aquestes sancions complementàries totalment justificades i molt moderades en consideració dels fets i dels antecedents.

Per les mateixes raons cal denegar la demanda de Bernardo F.P., d'utilitzar el seu vehicle per la seva feina durant la retirada del permís de conduir.

IV.-CONSIDERANT: que la indemnització del *lucrum cessans* de la vídua no pot ser limitat, com ho pretén la companyia d'assegurances a casos de dependència important o exclusiva envers la persona difunta.

El *lucrum cessans* és una compensació de les pèrdues econòmiques futures ocasionades aquí per la mort del difunt. Per això, no es pot contestar que aquesta mort accidental del Sr. M. hagi provocat una ruptura en el nivell de vida de la Sra. Rosa M.F..

La documentació aportada en autes demostra clarament que la defunció del Sr. M. causa a la Sra. Rosa M.F. un important perjudici materialitzat per una disminució considerable dels seus mitjans econòmics : efectivament, els ingressos mensuals del matrimoni ascendien a 224.366 Ptes (1.348,47 €) mentre que els revinguts propis de la vídua ascendien només a 38.202 Ptes (229,60 €).

D'altra banda, la Sra. Rosa M.F. no percep cap ajuda familiar. Per fixar aquest perjudici econòmic, el Tribunal de Corts ha pres en consideració la pensió mensual de jubilació del marit ho sigui 114.747,-Ptes i la pensió mensual de jubilació de l'esposa fixada a 38.202 Ptes. En funció d'aquests elements, el perjudici econòmic ha estat fixat en 50% dels recursos del difunt lo que dona per aplicació del barem de capitalització de rendes per una persona de sexe femení de 72 anys, sabent que Rosa M.F. és més gran que el seu espòs : un capital de 46.676,95 euros.

El càlcul proposat pel Tribunal de Corts és coherent així com inspirat de barems aplicats a tota França malgrat que sigui sempre possible proposar un barem més favorable a través d'altres especulacions com ho fa la defensa de Rosa M.F. a partir d'un barem elaborat per un economista.

Després de la deducció del capital constitutiu de la pensió de reversió abonada per la CASS, per aplicació del principi de no-cumul, el Tribunal de corts fixa de manera adequada la quantitat a la suma de 18.362,93 euros.

V.-CONSIDERANT: que no es pot discutir que un net pateixi de la pèrdua del seu avi, encara que no visqués amb ell. En les societats modernes, la plaça dels avis per l'equilibri dels nens es cada dia més significativa. Per això, moltes legislacions estrangeres protegeixen específicament la relació individual avi-net. Compte tingut de l'edat del net (5 anys) al moment de la defunció del seu avi, la quantitat de 6.000 € en concepte de perjudici moral fixada pel Tribunal de Corts esta justificada.

VI.-CONSIDERANT: que l'indemnització fixada a 18.000 € pel perjudici moral de cada filla del difunt és ajustada a dret i conforme a la jurisprudència dels Tribunals andorrans. No importa que les filles no visquin amb els pares per justificar l'indemnització d'un perjudici de tal natura. Només una ruptura de la relació entre el pare i les seves filles permetria descartar l'indemnització d'aquest perjudici. Per altra part, cal remarcar que si les filles no són menors, són joves lo que contribueix a augmentar el perjudici sentimental sofert.

VII.-CONSIDERANT: en fi que Rosa M.F. no pot pretendre a una indemnització corresponent al pretium doloris del difunt, compte tingut que la mort del seu espòs ha sigut quasi instantània. Per conseqüència, l'hereu no pot tenir més drets que els que el difunt hauria pogut reclamar cas de sobreviure.

Vistes la Constitució, El Codi Penal, el Codi de Procediment Penal, la jurisprudència d'aplicació, i altres fonts del Dret del Principat d'Andorra,

La Sala Penal del M.I. Tribunal Superior de Justícia d'Andorra,

D E C I D I M

1.- Estimar parcialment els recursos d'apel·lació interposats pel Ministeri Fiscal, per Bernardo F.P. i per Rosa M.F., Mª Soledat i Llúcia M.M. i Jordi R.M.

2.- Modificar la sentència dictada pel Tribunal de Corts en la causa núm. 252-3/00 en data 23 de desembre de 2002, pel que respecta la pena de presó imposada, que es

fixa en 10 mesos de presó dels quals 1 mes ferm, i la resta condicional qualificada a l'abonament de la responsabilitat civil. Es confirma la multa de 900 euros i la retirada del permís de conduir durant 1 any, així com el pagament de les despeses processals.

3.- Confirmar en matèria de responsabilitat civil les indemnitzacions atorgades pel Tribunal de Corts en la citada sentència.

4.- Declarar d'ofici les costes processals causades pel recurs.

5.- Retornar la Causa al M. Iltre. Tribunal de Corts, amb certificació de la present Sentència, per al seu compliment i execució.

Així, per aquesta nostra sentència, definitivament jutjant, ho manem i signem.